

УДК 378.147

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ

*Калініченко Л.Л., д.е.н, проф.
Харківський національний університет будівництва та архітектури*

Модернізація сучасної вищої освіти і створення в навчальній діяльності умов для самореалізації студентів можливе завдяки застосуванню інтерактивних методів навчання як способу організації активної, продуктивної взаємодії студентів між собою, з викладачем, з різними джерелами інформації, у формі навчальних, ділових, ролевих ігор, дискусій, виконанні проектів, аналізі конкретних ситуацій, при яких відбувається освоєння нового досвіду і отримання нових знань, надається можливість для самореалізації особистості.

Основними умовами використання інтерактивних методів навчання, що забезпечують самореалізацію студентів в учбовій діяльності є: моделювання ситуації; створення ситуації успіху; орієнтація на колективну роботу студентів; виконання особових проектів; посилення самостійності учбової діяльності; підведення підсумків; виконання завдань з урахуванням міжпредметних зв'язків.

Надзвичайно важливою є здатність викладача створити ефективну навчальну ситуацію, розподілити ролі слухачів, організувати діалог, дискусію, яка орієнтована на досягнення соціальної та професійної компетентності. У цьому учбовому процесі викладач виступає як консультант, а студент - як активний дослідник. Обидва стають співавторами, створюючи в процесі пошуку, переробки, зберігання

інформації нові продукти – будь то знання (суб'єктивно нове) або особове новоутворення (потреби, запити, здібності). Не менш суттєвим є вміння спроектувати цю роботу в такий спосіб, щоб запропоновані форми навчання не стали нав'язаними схемами, а враховували потреби і запити учасників навчального процесу, які були б результатом розумного компромісу іноді різних інтересів студентів і викладача.

В навчальному процесі можна виділити такі інтерактивні підходи:

-творчі завдання. Творчі завдання – як елемент змісту освіти, обумовлюють засвоєння і творче застосування знань. Творчі завдання мають наступні характеристики: знаходяться в зоні найближчого розвитку студента і відповідають його можливостям; актуалізують теоретичний матеріал одночасно декількох лекційних тем і вимагають від студентів самостійного пошуку і систематизації додаткової теоретичної і практичної інформації з проблеми, що вивчається; зміст завдань зумовлює провідну роль продуктивних дій студентів в аудиторній та позааудиторній діяльності, визначаючи її творчий характер; виконання творчих завдань формує потребу студентів в самостійній діяльності; завдання не мають однозначних результатів їх виконання і відображають ступінь творчого самовираження студентів;

- навчальна дискусія (робота в малих групах). Цей метод дозволяє максимально повно використовувати досвід студентів, сприяючи кращому засвоєнню матеріалу, що вивчається ними. В груповій дискусії не викладач говорить слухачам про те, що є правильним, а ті самі вчаться доказувати, обґрунтувати принципи і підходи, запропоновані викладачем, максимально використовуючи свій особистий досвід.

- тренінги (від англ. to train — виховувати, навчати) - це запланований процес модифікації відношення, знання чи поведінкових навичок студентів через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання поставленої мети;

- ділова гра - імітація різних аспектів професійної діяльності, соціальної взаємодії у процесі якої студенти виконують певні ролі з метою розв'язання або опрацювання певної ситуації. Ролеві ігри допомагають формувати комунікативні здібності, толерантність, уміння працювати в малих групах, самостійність мислення і т.д. Від викладача вимагається велика попередня методична підготовка при проведенні ролевих ігор, уміння прогнозувати результати і робити відповідні висновки;

- використання суспільних ресурсів (запрошення фахівця, екскурсії)

-соціальні проекти і інші позааудиторні методи навчання (змагання, радіо газети, інтернет, навчальні фільми).

Підводячи підсумок, слід зазначити, що використання інтерактивних методів в навчальному процесі підвищують здібність студентів виявляти і структурувати проблеми, збирати і аналізувати інформацію, готувати альтернативні рішення і вибирати найбільш оптимальний варіант. Під час інтерактивного навчання студент стає не об'єктом, а суб'єктом навчання, він відчуває себе активним учасником подій і власної освіти та розвитку. Це забезпечує внутрішню мотивацію навчання, що сприяє його ефективності, зростає зацікавленість до процесу навчання. Інтерактивні методи навчання є частиною особистісно-зорієнтованого навчання, оскільки сприяють соціалізації особистості, усвідомлення себе як частини колективу, своєї ролі і потенціалу.

Література:

1. Козяр М. М. Інтерактивні методики навчання у ВНЗ / М. М. Козяр // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / ред. Л. Л. Тovaжнянський, О. Г. Романовський. – Харків : НТУ «ХП», 2015. – Вип. 42 (46) : матер. міжнар. наук.-практ. конф. : «Ідеї академіка Івана Зязюна у працях його учнів і соратників», 14-15 травня 2015 р. – С. 284-292

2. Остапчук Д., Мирончук Н.М. Інтерактивні методи навчання у вищих навчальних закладах // Модернізація вищої освіти в Україні та за кордоном : збірник наукових праць / за заг. ред. д.п.н., проф. С. С. Вітвицької, к.п.н., доц. Н. М. Мирончук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – С. 140-143.

3. Стрельников В. Ю. Сучасні технології навчання у вищій школі : модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МПК ПУЕТ / В. Ю. Стрельников, І. Г. Брітченко. – Полтава : ПУЕТ, 2013. – 309 с.

УДК 378.1

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ "SPEAKING CLUB" ЯК ОДНОГО ІЗ ЗАСОБІВ УДОСКОНАЛЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ

*Вербицька В. І., к.е.н., доц.
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Ланно А., слухач магістратури
Нарвський коледж Тартуського університету (Естонія)*

Перед освітніми системами стоять вимоги, які потребують нового підходу до освітньої діяльності, який би забезпечив формування творчої особистості з високим рівнем самоорганізації та моральності.

Закумульовані працівником професійні компетенції, відповідно до поглядів представників теорії людського капіталу (А. Сміта, Г. Беккер, Дж. Мінсер, Т. Шульц та ін.) є особливою формою капіталу, примноження якого однаково доцільно як для працівника, так і в цілому для організації.